

FACTUM

Č T V R T L E T N Í K M U Z E A V Y S O Č I N Y J I H L A V A

Archeologie na hranicích mezi Čechami, Moravou a Rakouskem

Muzeum Vysočiny Jihlava připravilo během první poloviny roku výstavu s názvem „ARCHEOLOGIE NA HRANICÍCH MEZI ČECHAMI, MORAVOU A RAKOUSKEM. Pravěké až novověké dějiny jižních Čech, Vysočiny, jižní Moravy a Dolního Rakouska“. Na malém prostoru ve výstavním sále MVJ a v průjezdu domu č. 58 v tzv. mázhauzu jsou do 25. srpna 2013 prezentovány vybrané archeologické nálezy pocházející z Vysočiny, jižních Čech, jižní Moravy a Dolního Rakouska.

Výstava je rozdělena do šesti bloků podle jednotlivých období:

1. Čas lovců a sběračů (paleolit a mezolit), archeologické nálezy pravěkých kamenných nástrojů a surovin, z nichž se vyráběly, z Moravskokrumlovska a Vysočiny.

2. Čas zemědělců (neolit, eneolit), archeologické artefakty ze Štěpánovic u Třebíče, závěr neolitu – kultura s moravskou malovanou keramikou, prezentována bude známá „štěpánovická venuše“ – keramická soška ženy. Další archeologické nálezy – především keramické nádoby - nalezené na tzv. Palliardiho hradisku u Vysočan na Znojemsku.

3. Čas kovotepců - prezentovány jsou nálezy z doby bronzové a železné: kamenné, kovové a keramické artefakty z Březnice u Bechyně v jižních Čechách. Zajímavostí je vcelku zachovalý bronzový meč ze Smilovic u Týna nad Vltavou. Dále jsme vybrali nálezy z keltských hrobů v Blučině u Brna – prezentována je celá jedna výbava „bojovníckého“ – mužského kostrového pohřbu a výběr ženských šperků z Maloměřic u Brna. Zajímavostí jsou lité kovové nánožníky a náramky a sapropelitové (švartnové) šperky.

4. Dobu dějinnou reprezentují nálezy z doby římské, především předměty denní potřeby římského města na Dunaji – Carnunta u Bad-Altenburgu a Petronellu v Dolním Rakousku.

5. Vrcholný středověk (12.–15. století) prezentují nálezy z Jihlavy – keramická pec ze 13.–14. století nalezená s kompletní vsádkou v Křížové ulici č. 14 a celé tvary keramických nádob získané výzku-

Foto: Pavla Lajtkepová – MVJ

mem jihlavských jímek, dále nálezy získané záchranným archeologickým výzkumem hornicko – hutnického areálu „Cvilínek“ u Černova na Hornocerekvicku.

6. Archeologie novověku (raný a mladší novověk) je zastoupena nálezy funerálního charakteru, především nálezy devocionálií z kostela sv. Jakuba Většího v Jihlavě a také z kláštera v Nové Říši.

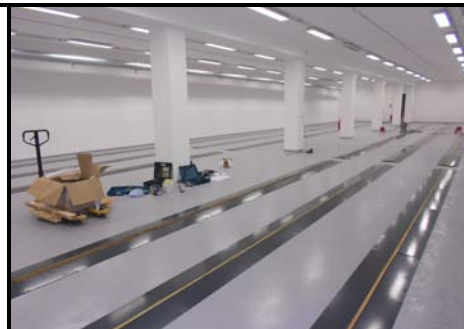
Výstava mapuje pravěké, středověké a novověké osídlení Českomoravské vrchoviny s přesahem do okolních příhraničních regionů. Je podpořena „Operačním programem Evropské územní spolupráce Rakousko – Česká republika 2007 – 2013. Evropská unie“ a „Evropským fondem pro regionální rozvoj: Porta Culturae. Pořadatelem výstavy je Muzeum Vysočiny Jihlava, kurátoři: Mgr. David Zimola, Bc. Marek Krutiš a Pavla Lajtkepová, DiS.

pokračování na str. 3

Panenky
v krojích na
muzejních
arkádách...4

Nový depozitář
před dokonče-
ním.....6

EDITORIAL O prázdninách a dovolených

Prázdniny a dovolené nás provázejí po většinu života, mají řadu podob a úměrně s naším věkem se proměňují. Jako mimina, batolata a mrňouši o prázdninách ještě ani netušíme, ačkoli je máme nepřetržitě neboli permanentní. Později, když naše plenky přestanou zdobit prádlové šňůry či kontejnery na odpadky, postoupíme do věku předškolního. Náš život má i nadále přichut permanentních prázdnin, ale všední den má již svůj pevný režim. Ráno musíme fungovat vzorně jako malí robotci a stíhat jakési pomyslné limity, abychom byli školce odevzdání včas. Jakékoli kratičké zdržení, vyvolané například fantastickým objevem šneka lezoucího po zahradní brance, přivádí naše rodiče k nepříčetnosti. Ráno co ráno jsme neúprosně voděni do školky a o víkendech musíme chodit na návštěvy k příbuzným nebo si hrát doma, protože jsme dosud malí a nesmíme sami na ulici. Ty pravé prázdniny v tomto období vlastně scházejí, protože měsíční dovolená ve školce vyjde nastejno jako prodloužený víkend.

Jednou na konci léta však dostaneme novou školní brašnu a nastane výrazný obrat k lepšímu. Stanou se z nás školáci a to znamená, že vedle hromady povinností získáváme licenci na prázdniny. Teprve a jedině školák má skutečné a opravdické prázdniny. Dva měsíce bezstarostné existence, dva měsíce svobody, kdy nám sice rodičové zadávají fúry (většinou zbytečných a praštěných) úkolů, ale kdy prostě nemusíme chodit do školy! Takové pravé a nefalšované prázdniny prožijeme zpravidla devětkrát, pokud ten který právě sloužící ministr školství nerozhodne jinak.

Na střední či vysoké škole už nejsou prázdniny, co bývaly. S dospíváním je našinec vtahován do neúprosné mašinérie světa dospěláků, ve kterém vládnou termíny a co za to. Práz-

niny jsou nám rozděleny do tří částí. V té první tratíme fúru „toho nejlepšího času“ na prázdninových praxích a školních brigádách. Ve druhé části, často za organizační pomoci rodičů (ach jo!), chodíme „dobrovolně“ někam na brigádu. Tentokrát však proto, abychom vylepšili finanční situaci rodiny a hlavně pak splatili čestné dluhy kamarádům a především rodičům (naštěstí babičkám a dědečkům se dluhy obyčejně nevracejí). Nu a teprve třetí část prázdnin jsou ty zasloužené prázdniny, které radostně trávíme na cestách za poznáním „Velkého Světa“. Nadšeně vyrážíme kamkoli a s kýmkoli, hlavně že je to daleko od vlastní rodiny, která prokazatelně může za většinu neúspěchů a příkoří, kterých se nám v dosavadním životě dostalo. Tato část prázdnin má pro nás cenu zlata a přichut šafránu.

Pak studia skončí a střet s realitou dospělého života bývá neskutečně depresivní. Prázdniny se scvrknou do pojmu řádná dovolená a dospělák navíc zjistí, že dovolenou musí naplánovat, nahlásit a doufat, že to projde. Dále zjistí, že je obtížné sjednotit termíny obou manželů, že na tenhle zájezd se nesmí s dětmi do pěti let, že cestovka zkrachovala, že děti dostaly spalničky dva dny před odjezdem, auto se pokazí v den odjezdu...

Dovolená, třebaže se někdy podaří, je prostě jen slabou náhražkou za prázdniny. O to více je třeba si ji vychutnat. Radovat se z každé maličkosti a pitominky. Třeba i z toho, že čas dovolených jest časem prazvláště pravdivým. Ukazuje například, zda proklamovaná rodinná idylka je pravdivá či hraná, odděluje zrno od plev – tedy skutečné přátele od těch druhých nebo třeba ukazuje, že je možné mít ve firmě či instituci klidně až o třetinu pracovníků méně, aniž by to ohrozilo její provoz a výkonnost. Všimli jste si? Tož – hezkou dovolenou.

Pavel Bezděčka

ZVEME VÁS Kdo se dívá do trávy...

V prostorách Kavárny Muzeum bude ke zhlédnutí od 6. srpna do 15. září výstava fotografií Anežky Konupkové.

Narodila se v roce 1995 a nyní je studentkou jihlavského gymnázia. Mezi její hlavní zájmy patří příroda, hudba, cestování a samozřejmě fotografování. Fotí od té doby, co umí zmáčknout spoušť.

Původně fotila vše, co ji obklopovalo a zaujalo. Poté ji začala fascinovat voda a její skupenství. Aby mohla zachytit lomící se paprsky vycházejícího slunce v kapkách ranní rosy, musela vstávat velmi brzy. Ale úsilí se vyplatilo, vznikla tak řada výborných snímků.

Do záběru se občas připlerl nějaký živočich – nejčastěji z hmyzí říše. Z původní náhody se stal cílený záměr a pro Anežku nastalo období sluněček, kobylek, motýlů, střevlíků, pavouků... Její zájem o bezobratlé plynule přešel i na ostatní živočichy: ptactvo, vevery, ještěrky, ale i na domácí mazlíčky.

V současné době se snaží zachytit co nejvíce zajímavých okamžiků z přírody...

Dana Oberreiterová

Tradiční zářijové výstavy

Muzeum Vysočiny Jihlava neporuší ani letos tradici krátkých podzimních výstav, které se setkávají s velkým zájmem veřejnosti.

Od 4. do 8. září mohou zájemci o pěstování sukulentů a kaktusů zavítat do výstavního sálu jihlavského muzea na již 13. výstavu exotických rostlin připravenou díky spolupráci se známým pěstitelem Jiřím Jandou. Výstava bude jako tradičně prodejní, doplněná zasvěcenými komentáři i praktickými radami pana Jandy.

V následujícím týdnu, tj. od 12. do 15. září, nabídne výstavní sál všem znalcům, milovníkům i konzumentům hub všeho druhu tradiční houbařskou výstavu připravenou ve spolupráci s Mykologickým klubem Jihlava. Rovněž na této výstavě se zájemci dočkají odborného výkladu i rady.

Zveme k návštěvě.

Ludmila Moržolová

Foto: Dana Oberreiterová - MVJ

Kde Vysočina nabírá dech...

Jihlavské muzeum připravilo pro návštěvníky Kavárny Muzeum od 17. září výstavu obrazů herce, spisovatele a malíře Miroslava Krejči (1931-2005) s názvem Kde Vysočina nabírá dech.

Miroslav Krejča vystudoval DAMU, obor herectví a postupně působil v řadě oblastních divadel, např. v Benešově, Bratislavě, Klatovech, Českém Těšíně, Jihlavě či Příbrami. V Horáckém divadle v Jihlavě působil v letech 1967-1970 a ztvárnil zde řadu výrazných rolí. Svoji hereckou

kariéru zakončil v Národním divadle v Praze. Veřejnosti je jeho tvář známa i z řady rolí televizních.

Je autorem románu o kočovné herecké společnosti s názvem Tažní ptáci (1987), autorem pohádek a příběhů pro děti (Strašidlo Doudlo, Putování vodníků od rybníka k rybníku), scénářů divadelních a televizních her i dramatizací pro rozhlas.

Malování se začal věnovat v šedesátých letech minulého století. Na jeho obrazech naleznete odraz jeho dlouholetého divadelního působení – obrazy s divadelní či klaunskou tematikou, ale také zachycené prožitky z cest a pohledy do krajiny. S jeho obrazy se veřejnost setkala již na řadě výstav od roku 2005 – Sedlčany, Soběslav, Praha, Humpolec, Čelákovice či Benešov. V Jihlavě se s obrazy Miroslava Krejči můžeme v roce 2013 potkat poprvé.

Výstava potrvá v Kavárně Muzeum do 28. října.

Ludmila Moržolová

Archeologie na hranicích mezi Čechami, Moravou a Rakouskem

pokračování ze str. 1

Ve čtvrtek 27. června 2013 byla za hojné účasti odborné i laické veřejnosti (cca 150 lidí) zahájena slavnostní vernisáž v mázhauzu Muzea Vysočiny Jihlava. Výstava potrvá do 25. srpna 2013. K výstavě vyšel rovněž zdařilý katalog s fotografiemi všech prezentovaných nálezů, záběrů z výzkumů i doprovodných textů k jednotlivým obdobím. Kromě originálních artefaktů může návštěvník zhlédnout i repliky neolitického tkalcovského stavu, ošacení a výbavu neolitické ženy a středověkých horníků s káděmi na propírání rudy. Hlavní ikonou celé výstavy je hlíněná soška ženy – tzv. Štěpánovické venuše, jejíž vyobrazení je použito na obálce katalogu, jakož i na plakátech a pozvánkách.

David Zimola

Foto: Dana Oberreiterová - MVJ

Výstava Krojované panenky

Paní Marie Žilová společně s dcerou Evou Jurmanovou mají nevšedního koníčka. Šijí přesné repliky lidových krojů a oblékají je na kupované panenky převážně s porcelánovými hlavičkami. Od začátku pracují matka i dcera spolu. Eva vyšívá na rámu, bubínku, vyšívá na tyl, našívá korálky, flitry, zvládla uzlíčkovou techniku a naučila se i síťovat. Paní Marie zase stříhá, šije, pere, škrobí, žehlí a sestavuje celou panenku.

Předlohou pro ruční výrobu tradičního lidového oděvu jsou popisy a stříhy starých krojů. Výšivky jsou přesné zmenšeniny původní kresby. Proces zhotovení kroje není jednoduchý – modeluje se nejdříve z levného materiálu a když model perfektně sedí, používá se materiál starý původní nebo podobný vyráběný v současnosti.

Veškeré oděvní součástky jsou ručně šité a část užitých krajk je na základě historické předlohy ručně paličkována nebo síťovaná.

Mezi prvními ušily kroje z Českomoravské vrchoviny – z Telče, Dačic, Třebíče a Žďáru nad Sázavou. Postupně vznikaly kroje vytvořené podle krojových předpisů známé etnografky Blaženy Šotkové. K nejsložitějším krojům co do pracnosti, patří kroj litomyšlský, mladoboleslavský a kyjovský. Doba výroby kroje je velmi různorodá. Jednoduchý polopracovní kroj z Doudlebska může vzniknout i za dvanáct hodin, složitější jihlavský tak za tři-

Foto: archiv Marie Žilové

cet pět, litomyšlský kroj si vyžádá sedmdesát hodin, mladoboleslavský devadesát devět a nejsložitější kyjovský až sto čtyřicet hodin.

Každá panenka má svůj certifikát, který obdrží případný kupec spolu s panenkou. Kromě dalších podrobností je v něm zapsáno, i z jakého materiálu je kroj vyroben. Dále má na ručce lístek se záznamem se jménem panenky, s názvem oblasti, odkud kroj pochází, a se jménem sběratele, podle jehož popisu byl kroj vyroben. Nechybí ani informace o tom, že byla vytvořena v jejich novoveselské dílně.

Výstava Krojované panenky začíná v jihlavském muzeu ve čtvrtek 1. srpna v 17 hodin vernisáží spojenou s prohlídkou výstavy, kterou nás provedou samotné autorky – Marie Žilová a Eva Jurmanová.

Přijďte se podívat. K vidění bude kolem 90 krojovaných panenek z jejich dílny, k některým budou pro srovnání připojeny i kroje standardní lidské velikosti.

Dana Oberreiterová

Divočáci na hradě Roštejně – výstava „Střípky ze skautského tábora“

Hrad Roštejn nabízí od 1.7. do 31.8.2013 další autorskou výstavu fotografií Jakuba Pejcala, přinášející nejširší veřejnosti autentické a aktuální pohledy na činnost jihlavských skautů tábořících u nedalekého Mrákotína.

Skauti ze střediska Divočáci Jihlava chtějí tímto počinem zopakovat úspěšnou spolupráci s hradem Roštejnem, zahájenou při prvním zkušebním ročníku této výstavy v minulém roce. Hlavním cílem expozice zůstává i nadále propagace skautingu a protože koncepce loňského ročníku doznala kladné odezvy u širokého publika návštěvníků hradu, nabízí Divočáci opět snímky ze svého posledního letního tábora, který se konal na nedaleké louce u rybníka Horní Mrzatec.

Výstava koresponduje s fotografickým zaměřením autora vybraných fotografií Jakuba Pejcala, který své fotografie publikuje ve skautských časopisech Roverský kmen a Skautský svět.

Jan Caha vedoucí střediska Divočáci Jihlava

Na schodech III Jaroslav Kouba a Lidové divadlo v Telči

Jaroslav Kouba byl v letech 1950-1990 bezesporu největší kulturní osobností Telče.

Za 40 let působení v ochotnických souborech hrál jako herec v téměř 250 divadelních představeních. V šedesátých letech se stal vedoucím souboru Lidového divadla v Telči. Od té doby většinu her nejen režíroval, ale také navrhoval scény, které často sám zhotovil.

Telčský soubor dovedl k řadě ocenění na různých festivalech a přehlídkách. Sám získal ceny jak za herecký výkon, tak i za návrhy scén.

O činnosti ochotnického divadla v těchto letech vytvořil pozoruhodný soubor dokumentů, který se stal mimořádně cenným archivním materiálem o kulturním životě města v minulém století. Nyní je tento soubor od 6. června do 30. srpna vystaven v telčském muzeu.

Helena Grycová Benešová

Soudobá paličkovaná krajka

Výstavní prostory třeštského muzea patří v letních měsících ukázkám z tvorby současných krajkářek z Vysočiny.

Paličkování se ve své nejjednodušší podobě dle některých zdrojů objevuje u Slovanů už na přelomu 10. a 11. století. Všeobecně je za kolébku paličkování považována Itálie, kde se za pomoci paliček vyrábí krajka od začátku 16. století a odkud se potom velmi rychle rozšířila do celé Evropy.

Technika paličkování je založená na křížení a uvazování volných nití, které jsou navinuté na dřevěných paličkách. Předem navržený vzor je připevněn na podušce neboli herduli a nit se vede kolem jednotlivých špendlíků, aby vznikl požadovaný motiv. Materiálem pro výrobu krajek bývá bavlna, příze, hedvábí, dracouny, vlna a další.

V českých zemích patřila výroba krajky na některých panstvích k robotním povinnostem a pro poddané platil zákaz krajkou zdobit při zdobení svých oděvů. Císařovna Marie Terezie prohlásila ve druhé polovině 18. století krajkářství za svobodnou živnost a téměř zároveň vznikla první krajkářská škola. Další století přináší rozmach strojové výroby krajek, zakládají se dokonce továrny na její výrobu a silně konkurují domácí rukodělné výrobě.

Paličková krajka i dnes nachází své tradiční uplatnění, používá se při zdobení oděvů, výrobě šperků, prostorových interiérových dekorací a rozličných miniatur např. vánočních ozdob.

Na výstavě v třeštském muzeu zhlédnete práce současných krajkářek – Jitky Balounové, Ivy Formanové, Jaroslavy Lánové, Jany Marešové, Dagmar Trávníčkové, Ireny Dvořákové, Marie Holubové, Dany Kuzdasové, Zdeny Polzerové a Martiny Vaňkové.

Výstavu, na kterou Vás tímto zveme, můžete navštívit od 20. června do 8. září.

Milina Matulová

UDĚLALI JSME

Depozitář v Heleníně

Konec června 2013 byl pro muzeum jedním z historických předělů, i když se na první pohled vlastně nic konkrétního neudálo. Proběhla totiž kolaudace zrekonstruovaného objektu v Heleníně, kde bude mít muzeum své nové depozitáře.

O tom, že zde depozitář bude, se samozřejmě rozhodlo již před několika lety, více než tři roky pak probíhala projektová příprava i vlastní rekonstrukce (celkem za více než 173 mil. Kč). Ale teprve nyní muzeum objekt formálně získalo do své správy – což je samozřejmě důvod k oslavám, ale i začátek velmi náročného procesu zprovoznění depozitáře a stěhování sbírek.

První etapou zprovoznění depozitáře je montáž regálového systému. Na jeho pořízení se od zřizovatele podařilo získat mimořádnou dotaci, muzeum bude proto vybaveno zcela novým, moderním a pro uložení sbírek optimálním regálovým systémem za více než 7 mil. Kč. Zakázku získala (po rok trvající administrativě spojené s průběhem veřejné zakázky) firma ProMan z Chrudimi, která instaluje jak pojízdné regálové systémy ve dru-

hém patře objektu, tak všechny stacionární regály ve druhém i třetím patře. V současné době je montáž již téměř hotova, lze předpokládat, že vše bude dokončeno dlouho před stanoveným termínem, kterým je konec prázdnin.

Zásadním faktorem, který umožní začít se stěhováním sbírek, je stabilizace odpovídající teploty a vlhkosti v depozitářích. Prozatím (a podle očekávání) je vlhkost v objektu příliš vysoká – muzeum zde proto jak s pomocí vlastních, tak i zapůjčených odvlhčovačů upravuje klima. Vzhledem k tomu, že vlhkost se už po několika týdnech podařilo snížit z téměř 80 na 65 relat. %, lze předpokládat, že na podzim už bude možné do nových prostor část sbírek začít stěhovat.

Slavnostní otevření celého rekonstruovaného areálu (tj. včetně prostor Střední školy stavební a Střední umělecko-průmyslové školy textilní) proběhne 13. září 2013.

Karel Malý

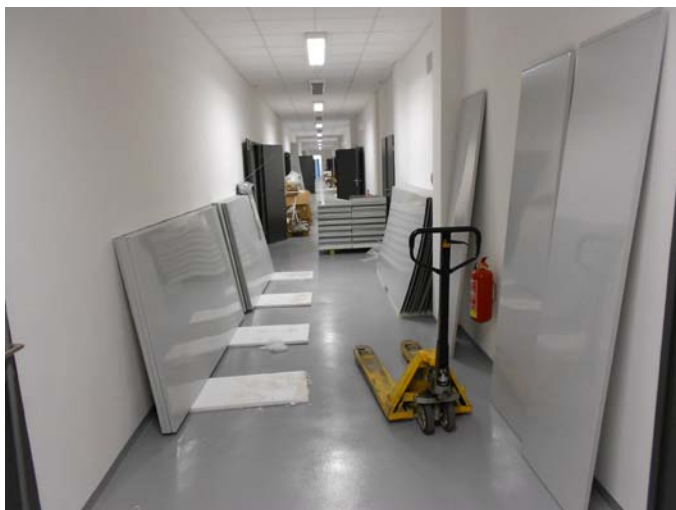

Foto: Karel Malý - MVJ

O Muzejní a galerijní noci 2013

Přes 400 návštěvníků zavítalo v pátek 24. května v podvečer do jihlavského muzea na Muzejní a galerijní noc 2013.

Letošní Muzejní a galerijní noc byla zahájena komentovanou prohlídkou výstavy Romantická zastavení aneb střípky z módní historie, které se zhostila paní Alena Zemanová, jedna z kurátorek výstavy. Návštěvníci měli možnost díky M. Horákové, J. Chyťalové a E. Salátové v reálu zhlédnout výrobu paličkovaných, háčkových a vyšívanych oděvních doplňků a textilních drobností.

V 18 hodin představila Dr. Gesine Tostmann z Rakouska významné osobnosti spojující historii českého a rakouského textilního průmyslu.

Zábavu a zpestření přinesly letošní Muzejní a galerijní noci vstupy Divadelního spolku Karla Čapka a Skupiny historie, tance a šermu Hebrix z Třeště s úryvkem ze známého muzikálu Noc na Karlštejně. Jejich skvělé vystoupení bylo částečně i upoutávkou na celé představení, které proběhlo na hradě Roštejně 6. června.

Hojně navštívená byla slavnostní vernisáž výstavy členů surrealistické skupiny Stir-up a jejich hostů s názvem Všichni jsme stvořeni z lásky. Této mezinárodní výstavy se účastní 39 vystavujících z 12 zemí. Vernisáže se osobně účastnilo pět autorů, kteří během večera tvořili přímo na místě, a k nim se spontánně přidávala i veřejnost.

Etnografka jihlavského muzea PhDr. Dana Nováková se věnovala historii odívání ve své přednášce „Šaty dělají člověka, člověk dělá šaty aneb co oblékali naši předkové“.

Protože počasí letošní Muzejní a galerijní noci přálo, vydařily se i venkovní aktivity –

středověké hry, malování na dětské obličejíčky a hlavně závěrečná ohňová show na Masarykově náměstí.

Dana Oberreiterová

Foto: Dana Oberreiterová - MVJ

Nové muzejní expozice v Jihlavě

Již druhým rokem v hlavní budově muzea na Masarykově náměstí 57/58 probíhá budování nových expozic.

Práce jsou rozděleny do dvou etap – toto členění je dáno tím, že v některých místnostech, kde budou nové expozice, jsou v současné době depozitáře. Sbírkové předměty z nich je třeba nejdříve přestěhovat do nových prostor v Heleníně. Jednotlivé části expozic – expozice věnované živé přírodě a nejstarším a nejnovějším historickým událostem na Jihlavsku – budou otevřeny začátkem léta roku 2014.

Většina činností spojených s novými expozicemi zatím není „vidět“ – je třeba připravit administrativní část celého projektu, zejména pak realizovat všechny veřejné zakázky. Těch už bylo nebo bude v rámci projektu deset.

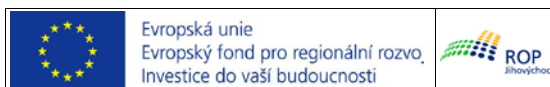
Projekt už je ale i v realizační fázi – architektky byla zpracována kompletní projektová dokumentace a vysoutěžená stavební firma už dokončila první část stavebních úprav.

Celý projekt je realizován s podporou ROP Jihovýchod, rozpočet je na částku 12.668.000 Kč.

Karel Malý

Demontáž původních přírodovědných expozic
Foto: Dana Oberreiterová - MVJ

Skončila velká umělecká výstava

Foto: Pavel Bezděčka - MVJ

V neděli 21. července skončila mezinárodní výstava surrealismu „Všichni jsme stvořeni z lásky“ aneb „Erotismus nebo sexualita?“ Rozsáhlý výstavní soubor tvořený obrazy, plastikami, kolážemi, fotografiemi, kamennými objekty i texty 39 umělců z dvanácti zemí kompletně zaplnil podestu, schodiště a arkády naší výstavní budovy. S uspokojením můžeme konstatovat, že zájem veřejnosti o tuto výstavu byl značný. To se projevilo již při vernisáži, která se uskutečnila v pátek 24. května 2013 v rámci tradiční akce „Muzejní a galerijní noc“.

Tehdy výstavou prošlo několik stovek návštěvníků, z nichž někteří se pod dojmem právě zhlédnutých prací chopili připravených pastelů, uhlů a kartonů. Na místě tak vznikla řada zajímavých surrealistických dílek. V průběhu šedesáti dnů konání výstavy ji cíleně navštívilo dalších 723 návštěvníků, v rámci prohlídky kompletního souboru muzejních expozic a výstav ji zhlédly další stovky návštěvníků. Výstava byla návštěvníky jak obsahově, tak i kompozičně velmi chválena.

Pavel Bezděčka

Spolupráce muzea a škol pokračuje stále na vysoké úrovni

programy přírodovědné a 5 interních programů společensko-vědného zaměření. Kromě těchto programů, které probíhají přímo v prostorách muzea pod vedením muzejní lektorky, nabízíme také programy terénní, v rámci kterých vyjíždí naši odborní pracovníci s žáky či studenty do vybraných lokalit a představují jim vybrané výzkumné činnosti v praxi. Tyto programy jsou více zaměřeny na studenty středních škol a nyní je možné vybrat z 10 samostatně koncipovaných terénních programů.

Stávající nabídka je i nadále rozšiřována – připravují se programy věnované poválečné historii Jihlavy, specializovaný přírodovědný program či programy pro mateřské školy a žáky nižších ročníků základních škol.

Ve školním roce 2012/2013 se na rozdíl od roku předchozího za návštěvu programu platí (pro interní programy činí cena 10 Kč za žáka, u terénních programů 20 Kč za žáka), což v roce předchozím v souvislosti s průběhem grantového programu nebylo. Cena je ale nastavena natolik nízká, že zájem škol o návštěvu programů nijak zásadně neovlivnila.

Ve školním roce 2012/2013 jsme tak v muzeu při realizaci 131 výukových programů uvítali 2437 žáků a studentů se svými pedagogy.

Děkujeme tímto školám za spolupráci, pracovníkům muzea za nasazení a těšíme se na setkání v novém školním roce.

Ludmila Moržolová
Dana Oberreiterová
Silvie Čermáková

Z archeologického terénního programu
Foto: Marek Krutiš - MVJ

Ve školním roce 2012/2013 probíhala opět a naplno realizace výukových programů pro základní a střední školy. Díky grantovému programu Za poznáním a vědou do muzea (probíhal v muzeu v letech 2011-2012) vybudovalo jihlavské muzeum širokou nabídku výukových programů různého odborného zaměření a pro různé věkové skupiny žáků a studentů.

V současné době nabízíme 5 programů v rámci cyklu Muzeum škol v provedení buď pouze jako jednohodinovou přednášku nebo jako dvouhodinový program s doplňujícími aktivitami, dále 2 interní programy archeologického zaměření, 3 interní

PŘIPOMÍNÁME 23. 9. 1848 – 165 let

započala první výroba žvýkaček na světě. O tom, že žvýkání lidi baví a přináší jim libé požitky, jsou známy doklady již z neolitu. Žvýkání vybraných přírodních materiálů mnohdy fungovalo i jako lék na bolavé zuby a dásně. Oficiálně začal první žvýkačky vyrábět John Curtis a jeho bratr – nápad převzali od Indiánů, kteří přežvykovali tuhou mizu ze smrku. První žvýkačky se také opravdu jmenovaly Čistá smrková guma ze státu Maine. O tom, že tyto žvýkačky byly tuhé a chuťově to nebyla žádná sláva, asi nikdo nepochybujeme. Již sám John Curtis začal nakonec vyrábět žvýkačky s vanilkovou příchutí. Díky dalším výrobcům se dnes můžeme těšit z nepřeberné škály chutí a vztekat se, když si sedneme, šlápneme nebo se jinak přilepíme do odložených vyžvýkaných zbytků...

BÁDÁME...

Prezentace výsledků našich výzkumů

Přírodovědné oddělení – botanika

Ve dnech 20. až 23. května 2013 se Jiří Juříčka a Eva Charvátová zúčastnili botanického terénního semináře AMG, který se konal v blízkosti Kladna a jehož organizátorem bylo Sládečkovo vlastivědné muzeum v Kladně. V rámci terénní části semináře navštívili významné botanické lokality v okolí Okoře a Budče v přírodním parku Džbán a v CHKO Křivoklátsko. V přednáškové části semináře Jiří Juříčka uvedl prezentaci o nejvzácnějších rostlinných druzích Kraje Vysočina. Součástí semináře bylo i volební zasedání botanické komise AMG.

Foto: Pavel Bezděčka - MVJ

Foto: Eva Charvátová – MVJ

Přírodovědné oddělení – zoologie

Ve dnech 13. až 16. června 2013 se Klára a Pavel Bezděčková zúčastnili devátého ročníku mezinárodní hymenopterologické konference – Blanokřídli v českých zemích a na Slovensku, která se konala v Chřibské na Děčínsku pod patronací Vlastivědného muzea v České Lípě (připomínáme, že minulý ročník organizovalo naše muzeum). Během tří terénních exkurzí navštívili účastníci konference řadu přírodních významných lokalit na území CHKO Labské pískovce a na Českolipsku. V rámci přednáškového dne uvedla Klára Bezděčková výsledky dlouhodobého výzkumu slatinišť a rašelinišť v Kraji Vysočina přednáškou „Myrmekocenózy slatinných biotopů na Českomoravské vrchovině“ a Pavel Bezděčka shrnul dílčí výsledky dlouholetých myrmekologických výzkumů prezentací „Zajímavé a atypické nálezy našich mravenců“.

Archeologické oddělení

Ve dnech 5. až 7. června 2013 se David Zimola s kolegy ze společnosti Archaia Brno zúčastnili 12. ročníku konference Forum urbes medii aevi v Uničově. Vzhledem k oslavám 800. výročí založení města byla konference zaměřena na studium počátků středověkých měst. Archeologické bádání o počátcích měst na Vysočině účastníkům přiblížili David Zimola spolu s Petrem Hejhalem a Alešem Hochem příspěvkem „Počátky osídlení telčské kotliny ve 13. století“. Petr Hejhal pak přidal prezentaci „Počátky osídlení Humpolce“ a cyklus uzavřela přednáška Marka Pešky a Davida Merty „Církevní stavby jako jeden z určujících urbanistických prvků při konstituování půdorysu Jihlavy“.

Exkurze byla zaměřena na města Mohelnice, Litovel a Uničov. V Mohelnici jsme navštívili Muzeum Mohelnice, v jehož gotickém sklepení je umístěna pravěká archeologická expozice, v patře potom navazují místnosti věnované středověkému osídlení Mohelnicka. V Litovli exkurze pokračovala prohlídkou kostela sv. Marka a kaple sv. Jiří s nádhernými pozdněgotickými nástěnnými malbami. V Uničově jsme měli možnost zhlédnout expozici pravěkých nálezů v radniční věži na Masarykově náměstí a farní kostel Nanebevzetí Panny Marie na Kostelním náměstí.

Pavel Bezděčka, Jiří Juříčka, David Zimola

Foto: David Zimola - MVJ

Z PREPARÁTORSKÉ DÍLNY

Jak vznikají dermoplastické preparáty

Naše muzeum v současné době nezaměstnává preparátora, proto se v případě potřeby musíme obracet na preparátory z jiných institucí, případně na preparátory – živnostníky. To je jeden z důvodů, proč dermoplastických preparátů do našich sbírek přibývá v posledních letech tak málo. Externě zhotovené preparáty jsou totiž v současnosti velmi drahé a navíc – opravdu šikovný preparátor je živočišným druhem téměř vyhynulým. Kvalitní preparátor musí totiž být nejen výtečný znalec fauny, ale i jedinečný sochař. A nejen to, musí být i velmi poslušný dřič, veskrze loajální k dílu matky přírody. Dermoplastický preparát (tedy v lidové mluvě „vycpanina“) je totiž umělecké dílo, při jehož tvorbě je preparátor povinen držet se celé řady pravidel a jeho vlastní fantazie musí být do značné míry potlačena. I naprostý laik totiž vycítí, zda je pozorovaný preparát „přirozený“.

V současnosti podáváme k preparaci pouze zvířata či ptáky nalezené uhynulé v příkopech silnic nebo pod dráty vysokého napětí. Preparátor takového jedince nejprve podrobně prohlédne a zhodnotí smysluplnost preparace, protože při vážnějších poškozeních kůže, letek, zobáku atd. je preparace nesmyslná. Z takových jedinců – pokud se jedná o vzácné exempláře – může preparátor vytvořit pouze tzv. balky (stažené kůže, sešité, vycpané vatou) nebo kožky (do plochy napjaté kůže), případně může z kadáveru vypreparovat lebku nebo celou kostru.

Staženou kůži je potřeba pořádně nasolit, aby ji nenapadli škůdci. Potom je třeba řádně změřit některé míry staženého těla, podle nichž preparátor vybere správný polyuretanový model (na který navlékne a připevní staženou a vyčištěnou kůži). Dříve musel preparátor sám vytvořit model těla, při-

čemž materiály se v průběhu času měnily. Například pro menší a malé obratlovce se dosud používá hmota vytvořená z jemných bukových pilin a modelářské sádry v poměru 1:1. Směs se zalije tzv. klišovou vodou (roztok kostního klišu) a promíchá. Vzniklá modelovací hmota se potom vtlačí do připravené kožky a zvíře (tvar a postoj) se vymodeluje dle obrázků a fotografií.

Polyuretanový model (který vyrábějí specializované firmy v mnoha typech a velikostech) pak preparátor natře dvousložkovým lepidlem a potom na něj natáhne vyčištěnou kůži. Následujících cca 24 hodin je ještě možné tvary upravovat a ladit, potom lepidlo definitivně zaschne. Nejobtížnější je vždy úprava obličejové části zvířete, tedy okolí očí, tlama a nozdry. Pysky tlamy je nutné vyplnit speciální směsí plavené křídly a lepidla (používá se třeba lepidlo na dlažbu).

Následuje finále – tedy výběr vhodných očí, které preparátor vlepí do očních důlků. Oční bulvy různých velikostí a barev dnes sežene preparátor stejně snadno jako vhodné polyuretanové modely. Stačí zalistovat příslušným katalogem a objednat je. Ovšem skutečný mistr si objedná pouze čiré oční bulvy a sám si je vybarví. Dobrý preparátor musí mít vytříbený cit pro barvy, nejenže musí namíchat správný odstín pro oči, ale také třeba pro zobáky a pařáty ptáků či kůže plazů a obojživelníků, které se mnohdy lehce dobarvují.

Hotový dermoplastický preparát pak preparátor nainstaluje na vhodnou podložku, o jejíž velikosti i tvaru (charakteru) musel mít jasno ještě před zahájením vlastní preparace zvířete, neboť již tehdy si musel vytvořit představu o finální poloze zvířete.

Pavel Bezděčka

TOP EXPONÁT

PRASE DIVOKÉ (*Sus scrofa*)

K nejpoblárnějším exponátům přírodovědných expozic jihlavského muzea patří vycpaný kanec nebo též odborně dermoplastický preparát samce prasete divokého (*Sus scrofa*), umístěný ve druhém patře muzejní budovy na Masarykově náměstí č. 57.

Úctyhodného kňoura, vážícího přes 200 kg, zastřelil na Velkém Špičáku v roce 1959 pan Antonín Smejkal z Třeště. Úlovek to byl významný nejen pro své obří rozměry, ale i proto, poněvadž patřil k první generaci prasečích navrátilců do české přírody. Divoká prasata u nás totiž byla koncem 18. století ve volné přírodě vyhubena a až do druhé světové války chována pouze v oborách. V druhé polovině 20. století se v českých zemích začali opět objevovat volně žijící jedinci, zejména uprchlíci z obor a migranti ze sousedních zemí. A k nim patřil i divoček z Velkého Špičáku. Jako důležitý doklad přítomnosti divokých prasat na Českomoravské vrchovině putoval prasečí kolos do jihlavského muzea. Tehdejší muzejní zoolog Bedřich Slavík nechal kance vypreparovat u špičkového preparátora Josefa Tesaře z Rosic a poté jej umístil do zoologických expozic. I dnes, po více než 50 letech, má vycpaný divoček spoustu

Foto: Pavel Bezděčka - MVJ

obdivovatelů, od těch nejmenších, jež mu stěží dohlédnou na hřbet, až po ty starší, kteří jej, dnes nezřídka v roli prarodičů, ukazují svým potomkům a vzpomínají, jak se v jejich věku chodívali na toho, tenkrát samozřejmě „mnohem většího“, kance dívat.

Klára Bezděčková

SLAVÍME...

Přírodovědné oddělení jihlavského muzea oslavilo 60 let

Letos uplynulo 60 let od zahájení činnosti prvního profesionálního přírodovědce v jihlavském muzeu, a tedy od počátku soustavného budování přírodovědných sbírek a přírodovědného výzkumu. Tím přírodovědcem byl Bedřich Slavík, který nastoupil do muzea jako pracovník pro obor zoologie 1. července 1953 a setrval zde až do své smrti v roce 1987. Přírodovědné oddělení bylo zřízeno v původní budově muzea na tehdejší Stalingradské

ulici (dnes ulice Jana Masaryka), v roce 1954 však bylo přemístěno do historických domů číslo 57 a 58 na Náměstí Míru (Masarykovo náměstí), kde v té době již sídlilo oddělení historické. Dnes jsou tyto budovy hlavními výstavními a expozičními prostory muzea, zatímco kanceláře většiny odborných pracovníků jsou umístěny v budově číslo 55.

Později bylo přírodovědné oddělení rozšířeno o botanika, geologa, mykologa a také o technický personál, zejména o preparátory a dokumentátory. Díky tomu se utěšeně rozrůstal (a stále rozrůstá) sbírkový fond, počet výzkumných projektů, publikačních počínů a také vzdělávacích a popularizačních akcí. Podrobně je činnost přírodovědného oddělení popsána v několika publikacích (např. Slavík 1961, 1970; Skřivan 2000; Růžička 2003; Museum Factum 3/2012) a také ve výročních zprávách muzea.

Do dalších let nezbývá, než si přát, aby se klikatá cesta českého muzejního přírodovědce, nuceného neustále balancovat mezi vědou a kulturou (a oběma tábory vnímaného jako otloukánka na samém okraji dění), nezašmodrchala přespříli a pod vlivem společenské poptávky nenabrala směr kamsi do končin varietních, případně pod šapitů luxusního, za tím účelem speciálně vybudovaného, cirkusu.

Klára Bezděčková

Bedřich Slavík
Foto: archiv MVJ

Literatura:

- Růžička I. 2003: Budování přírodovědných sbírek a odborného přírodovědného pracoviště Muzea Vysočiny v Jihlavě. Vlastiv. sborn. Vysočiny, Oddíl věd přírodních 16: 239–246.
 Skřivan P. 2000: Katalog Dalbergovy ornitologické sbírky. – 128 p., ed. Muzeum Vysočiny, Jihlava.
 Slavík B. 1961: Dalbergova ornitologická sbírka. – Vlastiv. sborn. Vysočiny, Jihlava Sect. Natur. 5: 195–199.
 Slavík B. 1970: Vývoj budování přírodovědeckých sbírek a přírodovědeckého oddělení Muzea Vysočiny v Jihlavě. Vlastiv. sborn. Vysočiny, Jihlava Sect. Natur. 5: 158–162.

PŘIPOMÍNÁME 9. 8. 1173 – 840 let

byla zahájena stavba zvonice známé dnes jako šikmá věž v Pise. Stavba se začala naklánět hned v prvním roce, protože základy nejsou na pevném podloží. Zajímavé je, že se původně nakláněla na opačnou stranu, ale tím, že se k základům házelo kamení a větve, se náklon srovnal a vše vypadalo, že je na dobré cestě. Věž se ale začala naklánět znovu, tentokrát na stranu opačnou. Pozdější stavitelé se snažili stavbu srovnat tím, že další patra stavěli nakloněné v protisměru. Ve 20. století byl již náklon více než 5 metrů a bylo třeba užít nejnovější technologie, aby se stavbu podařilo zachránit, což se nakonec podařilo. Jak je vidět, špatný začátek nemusí vždy znamenat špatný konec a občas se může i z hodně nepovedené akce stát hit...

PŘEDSTAVUJEME SBÍRKU

UNIKÁTNÍ DECHOVÉ NÁSTROJE

Hudební nástroje sbíralo jihlavské muzeum již od počátku svého vzniku. Zpočátku bylo shromažďování víceméně nahodilé, ale přesto můžeme z této doby zaznamenat několik významných přírůstků, které tvoří základ dnešní sbírky čítající přibližně 80 kusů nástrojů a jejich doplňků. Jedná se například o lidové housle užívané na Jihlavsku, tzv. skřípky, dále kytaru, harfu, vojenský buben, z dechových nástrojů pak klarinet, fagot, trumpetu, hoboje, ale i nejpčetněji zastoupené plechové desky mechanických hracích strojků.

O tom, že se v našich sbírkách nachází i opravdový skvost, se někdy dovidáme náhodně, a to zásluhou badatelů – nadšenců, kteří mají o svém koníčku profesionální znalosti. Stalo se tak i v případě této nevelké sbírky, kterou letos již podruhé navštívil pan Jiří Krejčí, mezinárodně uznávaný muzikant, ctitel staré hudby, který se také intenzivně věnuje hře na historický klarinet. Provedl na něm mj. komorní díla J. Haydna, W. A. Mozarta, L. van Beethovena, G. Sciroliho, J. A. Fr. Míči, V. Pichla, J. P. Veselého a dalších, vesměs jako novodobé premiéry na historický nástroj.

Při jeho první návštěvě v roce 2001 jej v našem muzeu nejvíce zaujaly dva stejné dřevěné dechové nástroje, označené v muzejní evidenci jako „lovecké hoboje“. Oba předměty byly panu Krejčimu svěřeny k restaurování. Při podrobné analýze bylo zjištěno, že se jedná o vzácné pozdně barokní nástroje, tzv. basový chalumeau (viz Vlastivědný sborník Vysočiny XIII, 2002, str. 221).

V letošním roce provedl pan Jiří Krejčí restaurátorský průzkum u dalších dvou dechových nástrojů. Potvrdilo se, že za zdmi depozitářů máme ukryty poklady, které jsou zachova-

Část sbírky hudebních nástrojů jihlavského muzea
Foto: Pavla Lajtkepová – MVJ.

Klarinet – detail
Foto: Pavla Lajtkepová – MVJ.

lou ukázkou vynikající řemeslné práce a uměleckého citu výrobců.

Ornamentální vypracování, kvalitní zimostrážové dřevo a tvary mosazných klapky vykazují u hoboje (inv. č.: Ji-13/B/7) typ pozdně barokního nástroje cca z roku 1750.

Klarinet in C J. značky Cramer–London (inv. č.: Ji-13/B/5) je výstavní ukázkou klasicistního nástroje, používaného hlavně v Anglii kolem roku 1800. Zachoval se kompletní a v neporušeném stavu (viz The New Langwill Index, str. 75 – zde je evidován pouze jeden podobný klarinet v Birminghamu). V České republice je tedy unikátním a velmi vzácným exemplářem.

A co víc! Tyto nástroje už nejsou němé. Pan Jiří Krejčí jim vdechl život a veřejnost si jejich hlas může poslechnout v úterý 24. září 2013 na jedné z pravidelných muzejních přednášek. Možná si pak stejně jako já na jednom z jeho koncertů položíte otázku, zda hudba nemá duši.

Ingrid Kotenová

Historický klarinet
Foto: Pavla Lajtkepová – MVJ.

MUZEJNÍ SLOVNÍK

6. ČÁST

Depozitář

Depozitář je speciální místnost nebo celá budova, kde muzeum uchovává sbírkové předměty. V ideálním depozitáři je vytvořeno a udržováno pro každý materiál klima, ve kterém dlouhodobě nedochází k jeho degradaci a tedy k degradaci

sbírkového předmětu nebo se jeho degradace zásadně zpomalí. Při vytváření ideálního klimatu se bere zřetel na intenzitu a spektrum světla, relativní vlhkost, teplotu, prašnost a přítomnost biologických škůdců. Nábytek v depozitáři může být vyroben ze dřeva, kovu či plastů, musí však být chemicky stabilní. Podlahová krytina by měla být antistatická a snadno udržovatelná. Součástí moderních depozitářů jsou i badatelný s příruční knihovnou, počítačem, mikroskopy a sociálním zázemím pro badatele.

A NA KONEC...

Pomalou se blíží konec prázdnin a začne další školní rok. Pro naši rodinu bude zvláště důležitý – nejstarší dcera se svým nástupem na vysokou školu staví ještě o kousek víc na vlastní nohy a nejmladší syn vyrazí 2. září do školy poprvé. Přiznávám, že jsem z jeho školní docházky lehce nervózní. Přece jenom je to chlap a nevím, jaký postoj k nastalým povinnostem zvolí. A navíc jsem ve velkém očekávání, kam se základní škola za posledních deset let posunula a co a jak se v současné 1. třídě učí. Dle sdělení rodičů loňských prvňáčků jsou dojmy poněkud rozpačité, což asi plyne z rozdílných očekávání dětí, rodičů i učitelů.

Škola se změnila stejně, jako se změnila celá společnost. Časy, kdy svět zcela logicky a zákonitě patřil dospělým, se vytratily. Děti byly milovány, ale jejich hlas byl slyšet v rodině vždy až za hlasem dospělých. Dnes jsou děti na rodinném i společenském piedestalu, dostanou, nač si vzpomenou, a rodičům mnohdy hrozí postih, když se na děti třeba jen křivě podívají... Doby, kdy za provedenou neplechu ve škole následoval jednak okamžitý trest na místě ze strany pedagoga a následně „udílení cen“ ze strany rodičů, jsou nenávratně pryč. Byly to doby, kdy děti neklidně očekávaly návrat rodičů z třídních schůzek (jestli se tam dozví věci, které dosud zůstaly pečlivě utajeny). Ostatně sama si některé podobné momenty vybavuji. Na třídních schůzkách dnes mají hlavní slovo rodiče – a častěji jsou to matky. Po vlastních zkušenostech je můj manžel označuje jako „tlupy šílených matek“, které prý dokáží lehce přivést i zkušeného pedagoga k pláči. Jsou mnohdy agresivní, nesoudné a nechtějí připustit, že jejich drahoucí jsou prostě pitomí a pro větší vzdělávání nepoužitelní. V tomto ohledu se s manželem shodují – dětem nabídneme možnost, ony samy musí projevit zájem a ochotu se učit něco nového. Do hlavy jim to stejně násilím nikdo nenatlačí.

Faktem ovšem je, že se změnil i pedagogové. Když vidím, jaké osoby občas nastupují na pedagogické fakulty a následně do škol, je mi líto i těch současných vymazlených malých lotrů, kteří se s nimi mají v rámci vyučování potýkat.

Vzpomínám i na své vlastní učitele. Na základní škole jsem měla velké štěstí – hlavní předměty nás učili ještě učitelé a učitelky, kteří byli zároveň i velcí praktici. Díky učitelu matematiky

jsem přežila souboj se středoškolskou matematikou bez větší úhony, díky učitelce ruštiny se tímto jazykem pořád domluvím a s tím, co mne naučila učitelka češtiny na základní škole, bez potíží vystačím i dnes. Ze střední školy si vybavuji osobnosti, které sloužily spíše pro obveselení studentstva. Například učitel dějepisu a zeměpisu se svojí oblíbenou hláškou: „Vy to nevíte? Tak to vidíte!“, s neschopností si zapamatovat, že do třídy chodí dvojčata, takže jednu zkoušel jen z dějepisu a druhou jen z zeměpisu (jak to dělal v době závěrečného hodnocení netuším...), a s naprosto nezvládnutým rozložením učiva v průběhu školního roku – díky tomu je pro mne dodnes Austrálie terra incognita (nějak jsme ji za 2 roky studia nestihli probrat). Škola vysoká pro mne byla především školou samostatného myšlení a poznávání neuvěřitelných osobností, jejich povah i schopností. Vždy mne fascinoval způsob komunikace profesorů se studenty, kdy nás označovali za kolegy, i když jsme jim nesahali ani po kotníky. Čím větší osobnost, tím větší míru solidarity a tolerance jsme u ní nacházeli. I když i tady se našly osoby svérázné. Třeba profesor středověké němčiny, který pobíhal po fakultě oděn v podivném beztvarem modrošedém pláští jak mistr na dílně a všichni mu říkali „dělák vědy“. Nebo profesor středověkých dějin, fenomenální znalec barbarských zákoníků a cizích jazyků, který přednášel do pozdního věku. Jeho přednášky byly ale poznamenány několika vadami řeči, kterými trpěl, mnohdy se stávalo, že přednášku prokládal dlouhými latinskými citacemi z originálů, a občas, po krátkém zamyšlení, dokončil přednášku ve francouzštině. I to pro nás ale byla neuvěřitelná zkušenost – po marasmu, který přinášela výuka cizích jazyků v minulém režimu, bylo úžasné poslouchat člověka, který je schopen plyně a souvisle přecházet z jazyka do jazyka.

Škola je místo, kde se dějí neuvěřitelné věci. Analfabetická zvířátka se pod větším či menším tlakem mění v příští lidské dospělé. U některých je proměna završena famózním úspěchem, někdy se tento proces i při nejlepší snaze úplně nepovede. Přežily to generace před námi, ta naše a jako rodiče to přežijeme taky. Ostatně mám kontakt na dobrého psychologa, zásoby meduňky a prášků na bolení hlavy taky – takže vzhůru do toho.

Pěkny konec léta a začátek podzimu, milí čtenáři

Ludmila Moržolová

MUZEUM VYSOČINY JIHLAVA

Do 21. 7. Všichni jsme stvořeni z lásky
mezinárodní výstava prací členů surrealistické skupiny Stir – up a jejich hostů

Do 25. 8. Archeologie na hranici mezi Čechami, Moravou a Rakouskem
výstava mapující archeologii regionu od pravěku do novověku

2. 8. – 29. 9. Krojované panenky
panenky v replikách lidových krojů od Evy Jurmanové a Marie Žilové

4. 9. – 8. 9. XIII. výstava exotických rostlin
prodejní výstava Ivany a Jiřího Jandových

12. 9. – 15. 9. Výstava hub
tradiční výstava pořádaná ve spolupráci s Mykologickým klubem Jihlava

26. 9. – 17. 11. Společenský život hmyzu
výstava přibližující sociální chování příslušníků říše hmyzu

KAVÁRNA MUZEUM

Do 4. 8. Hory a jezera Kyrgyzstánu
fotografie z cest Michala Černého

6. 8. – 15. 9. Kdo se dívá do trávy...
fotografie Anežky Konupkové, studentky jihlavského gymnázia

17. 9. – 27. 10. Kde Vysočina nabírá dech...
obrazy spisovatele, malíře a bývalého herce Horáckého divadla Miroslava Krejčí

PŘEDNÁŠKY A JINÉ AKCE

24. 9. „Historický klarinet“ – Jedna z cest úcty k tradici
přednáší odborník na historické dechové nástroje Jiří Krejčík
začátek 17:00

27. 9. Noc vědců
tradiční akce pořádaná s Jihlavskou astronomickou společností
zaměřená na popularizaci vědy a výzkumu

HRAD ROŠTEJN

Do 31. 8. Střípky ze skautského tábora
výstava autorských fotografií Jakuba Pejcala v hradní věži

17. 8. Jazz na Roštejně
tradiční přehlídka jazzových kapel, začátek ve 14:00

25. 8. Jen Tak Tak
repertoár jindřichohradecké folkové skupiny zazní podruhé na roštejnském nádvoří, začátek v 15:00

31. 8. Hradozámecká noc
pozdávka do hradních prostor s atmosférou časů minulých,
19:00-24:00

2., 9. a 23. 8. Noční prohlídky hradu
hraběnka Františka Slavatová společně s duchy a strašidly vás provede nočním Roštejnem, začátek v 21:30

MUZEUM VYSOČINY JIHLAVA, POBOČKA TELČI

Do 30. 8. Na schodech III. – Jaroslav Kouba a lidové divadlo v Telči
nahlédnutí do kroniky J. Kouby – vzpomínání na ochotnické divadlo v Telči

3. 9. – 31. 10. Vojáci monarchie v kresbách Leopolda Schaschetyho
výstava pořádaná ve spolupráci s Muzejním spolkem v Telči bude k vidění na muzejním schodišti

MUZEUM VYSOČINY JIHLAVA, POBOČKA TŘEŠŤ

Do 8. 9. Soudobá paličkovaná krajka
výstava připomínající krásu této náročné textilní techniky

ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA!